

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УЖГОРОДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

Кафедра менеджменту, підприємництва та торгівлі

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою УТЕІ ДТЕУ
(протокол 1 від 29 серпня 2023 р.)
Директор

Петро ГАВРИЛКО

**ФІНАНСОВІ ТЕХНОЛОГІЇ
FINTECH**

**ПРОГРАМА/
COURSE SUMMARY**

Ужгород, 2023

Укладач: Індус К.П., канд.екон.наук, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри менеджменту, підприємництва та торгівлі 29 серпня 2023 р. протокол № 1.

Рецензент: Наталія Василюха, кандидат економічних наук, доцент

ВСТУП

Програма дисципліни «Фінансові технології» призначена для студентів УТЕІ ДТЕУ освітнього ступеня «магістр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент організацій» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій», призначеної для підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» в УТЕІ ДТЕУ.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Фінансові технології» є підготовка фахівців, що володіють професійними знаннями стосовно FinTech – технологічно підкріплених фінансових інновацій, які впливають на функціонування та розвиток фінансової інфраструктури цифрової економіки, трансформації сфери фінансових послуг, появи нових бізнес-моделей і процесів фінансових посередників із відповідним матеріальним впливом на фінансові ринки, а також надання навичок критичного аналізу, обґрунтованого вибору та впровадження FinTech при вирішенні певних прикладних завдань у майбутній професійній діяльності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- набуття студентами міцних знань та практичних навичок в області, що визначається основною метою курсу;
- комплексний розгляд еволюції фінансових послуг, що базуються на технологіях;
- аналіз взаємодій ключових елементів фінансової екосистеми;
- дослідження перетворення бізнес-моделей компаній під впливом фінансових технологій;
- ідентифікацію глобальних технологічних трендів у галузі фінансових технологій;
- ознайомлення із системами підтримки та регулювання ринку фінансових технологій та діяльності його учасників.

Предметом вивчення дисципліни є сучасні інноваційні технології, що застосовуються у фінансовій сфері, та їх вплив на розвиток фінансових ринків і послуг.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

знання:

- економічна теорія;
- менеджмент;
- маркетинг;
- бухгалтерський облік;
- іноземна мова;

вміння:

- аналізувати нормативні документи;
- користуватися пошуковими та інформаційними базами даних.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Фінансові технології», як вибіркова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та спеціальними компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

«Менеджмент організацій» (ОС магістр)

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК 1	Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.	1-9
ЗК 3.	Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології	
<i>Спеціальні компетентності за освітньою програмою</i>		
СК 5.	Здатність створювати та організувати ефективні комунікації в процесі управління.	3-9
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПРН 7.	Організувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;	1-9
ПРН 8.	Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;	

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність фінансових технологій

Сутність фінансових технологій. Результати, які можуть бути отримані завдяки застосуванню FinTech у господарській діяльності. Становлення та сучасний стан фінансових технологій: етап зародження, ранній етап, зрілий етап – хронологія та зміст. Напрями еволюції фінансових технологій: розвиток інформаційних технологій, розширення сфер їх застосування, виникнення нових продуктів та сервісів. Передумови виникнення сучасного FinTech: трансформація споживчих звичок, розвиток інформаційних технологій, потреба комерційних організацій підвищення ефективності своєї діяльності.

Економічний зміст FinTech. Критерії класифікації фінансових технологій. Види продуктів, що базуються на фінансових технологіях. Напрями застосування фінансових технологій.

Сфери застосування фінансових технологій. Переваги фінансових технологій. Недоліки фінансових технологій.

Список рекомендованих джерел: 3, 4, 7, 10, 12

Тема 2. Цифрові технології FinTech

Основні цифрові технології FinTech. Аутентифікація: традиційна модель та її недоліки. Інноваційні технології аутентифікації. Технології безконтактної автентифікації з урахуванням матеріального носія. Технології біометричної автентифікації. Переваги та недоліки безконтактної аутентифікації. Переваги та недоліки біометричної аутентифікації. P2P-технології: сутність. Переваги та недоліки P2P-технологій. P2P-технології як інструмент зростання кількості постачальників фінансових послуг. Блокчейн. Напрями застосування блокчейну у господарській діяльності: криптовалюти, розумні контракти, розподілені реєстри.

Види блокчейну. Переваги та недоліки блокчейну. Скоринг: нове розуміння. Інформаційна основа скорингу. Застосування скорингу. Роботизація: сутність.

Напрями застосування роботизації. Переваги та недоліки роботизації. Соціальні ризики роботизації. RegTech: сутність, переваги та недоліки.

Список рекомендованих джерел: 3, 4, 7, 10, 12, 16

Тема 3. Криптоекономіка

Сутність криптовалюти. Проблема подвійного витрачання. Підтвердження транзакцій під час використання криптовалют. Метод «Підтвердження виконання роботи». Метод «Підтвердження пам'яті». Метод «Підтвердження частки володіння». Метод консенсусу учасників. Майнінг: сутність, переваги та недоліки. Види майнінгу. Форджинг: сутність, переваги та недоліки. Форк: сутність та різновиди. Криптовалютна біржа. Токени. Види токенів. Альткойни.

Список рекомендованих джерел: 3, 4, 7, 10, 12, 16

Тема 4. Фінансові платформи FinTech

Сутність двосторонніх фінансових платформ. Основний продукт фінансових двосторонніх платформ. Функції операторів двосторонніх платформ. Види фінансових двосторонніх платформ за критерієм одержувача коштів. Види двосторонніх платформ за критерієм типу проекту, що фінансується. Функції платформ. Чинники ефективності фінансових двосторонніх платформ. Різниця між ціноутворенням та монетизацією. Моделі відшкодування послуг провайдерів коштів. Моделі формування ціни послуги провайдерів. Моделі стягування плати за послуги платформ. Основні види краудфінансування. Краудфандінг: сутність. Моделі залучення фінансування на основі краудфандінгу. Винагорода провайдерам. Монетизація краудфандингових платформ. Краудлендінг: сутність. Переваги та недоліки краудлендінгу порівняно з традиційними банківськими продуктами. Краудінвестинг: сутність. Переваги та

недоліки краудлендлінгу та краудінвестінгу з погляду власника та одержувача фінансових ресурсів. Сутність діяльності операторів крауд-фінансових платформ.

Переваги та недоліки двосторонніх фінансових платформ з погляду користувачів. Переваги та недоліки двосторонніх фінансових платформ з погляду операторів. Переваги та недоліки двосторонніх фінансових платформ з погляду банків. Переваги та недоліки двосторонніх фінансових платформ з погляду суспільства. Проблеми розвитку двосторонніх платформ. Перспективи розвитку двосторонніх платформ. Фінансові двосторонні платформи, як вибухова інновація.

Список рекомендованих джерел: 3, 4, 7, 10, 12

Тема 5. Фінансові технології нефінансових компаній

Моделі використання фінансових технологій нефінансовими компаніями. Цілі впровадження фінансових технологій нефінансовими компаніями. Особливості сучасного підходу до виходу нефінансових компаній ринку фінансових послуг. Цілі впровадження фінансових продуктів операторами роздрібною торгівлі. Інструменти досягнення роздрібними операторами своїх цілей у впровадженні фінансових технологій. Перспективи еволюції операторів роздрібною торгівлі. Моделі формування фінансової інфраструктури. Цілі впровадження фінансових технологій операторами зв'язку та соціальними мережами. Відмінності операторів зв'язку та соціальних мереж з погляду перспектив їхнього виходу ринку фінансових технологій. Модель співпраці соціальних мереж та фінансових інститутів. Чинники успіху нефінансових компаній на ринку фінансових послуг. Чинники провалу на ринку фінансових послуг.

Список рекомендованих джерел: 3, 4, 7, 10, 12

Тема 6. Оцінка економічної ефективності фінансових технологій

Цілі оцінки економічної ефективності FinTech-проектів. Види показників економічної ефективності (абсолютні та відносні, фактичні та прогнозні, у грошовому та натуральному вираженні). Економічний ефект. Економічна ефективність. Результативність. Кількісні та якісні показники. Економічні та неекономічні показники. Показники внутрішньої та зовнішньої ефективності. Проблеми оцінки економічної ефективності FinTech-компаній та FinTech-проектів. Чинники успішної оцінки економічної ефективності FinTech-проектів. Тенденції оцінки економічної ефективності FinTech-проектів. Показники ефективності краудфандінгових платформ. Оцінка ефективності залучення краудфандінгового фінансування. Чинники ефективності FinTech для традиційних фінансових інститутів. Самостійний та супутній FinTech. Результати застосування FinTech у традиційних фінансових інститутах. Цілі впровадження FinTech у традиційних фінансових інститутах.

Список рекомендованих джерел: 3, 4, 7, 10, 12, 16

Тема 8. Ризики фінансових технологій

Природа ризиків FinTech традиційних фінансових організацій. Позитивний та негативний вплив FinTech на традиційні бізнес-моделі у фінансовій галузі. Переваги FinTech. Переваги традиційних фінансів. Моделі протидії ризикам FinTech. Інструменти опору загрозам FinTech. Реалізація потенціалу FinTech. Синергетична модель взаємодії

FinTech та традиційних фінансів. Напрями трансформації традиційних фінансових інституцій. Переваги та недоліки віртуалізації з погляду фінансових інститутів. Переваги та недоліки віртуалізації з погляду споживачів. Переваги та недоліки автоматизації з погляду фінансових інститутів. Переваги та недоліки автоматизації з погляду споживачів. Переваги та недоліки екосистем з погляду фінансових інститутів. Переваги та недоліки екосистем з погляду споживачів.

FinTech як об'єкт регулювання. FinTech як інструмент регулювання. FinTech як інструмент дерегулювання. Напрями регулювання FinTech.

Список рекомендованих джерел: 3, 4, 5, 7, 10, 12, 16

Тема 10. Сучасний стан та перспективи фінансових технологій

Проблеми законодавчого регулювання фінансових технологій в Україні. Економічні та політичні чинники, що впливають на розвиток фінансових технологій в Україні. Технологічні чинники розвитку фінансових технологій в Україні. Особливості ICO в Україні. Феномен «українського» ICO. Напрями застосування технології блокчейн. Законодавче регулювання обігу криптовалют в Україні. Державні проекти законодавчого регулювання обігу криптовалют. Галузеві проекти державного регулювання обігу криптовалют. Регулювання майнінгу. Стан крипто-інфраструктури в Україні. Застосування блокчейну в банківській сфері. Блокчейн поза межами банківської діяльності. Вихід нових компаній на український ринок фінансових послуг. Вихід нефінансових компаній ринку фінансових послуг. Трансформація українських банків. Екосистема державних банків. Трансформація мікрофінансових організацій. Трансформація моделей взаємодії учасників ринку фінансових послуг. Втрата позицій компаніями FinTech першої хвилі. Проблеми кібербезпеки.

Список рекомендованих джерел: 3, 4, 7, 10, 12, 16

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна

1. Chishti S., Barberis J. The FINTECH Book: The Financial Technology Handbook for Investors, Entrepreneurs and Visionaries. - John Wiley & Sons, 2016
2. Sahoko Kaji, Teruo Nakatsuma, Masahiro Fukuhara (2021). The economics of Fintech. Singapore : Springer. URL: <https://link.springer.com/book/10.1007/978-981-33-4913-1>
3. Мазаракі А.А., Волосович С.В. FINTECH: монографія. Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2020. – 308 с.
4. Одинець, В.А. Інформаційні системи та технології у фінансових установах [Текст]: навч. посіб. / В.А. Одинець, В.Ю. Свириденко, Л.В. Дубчак; Ун-т держ. фіск. служби України. - Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2016. - 409 с.
5. Шмідт Е. Новий цифровий світ / Ерік Шмідт, Джаред Коен; пер. з англ. Г. Лелів. – Львів: Літопис, 2015. - 368с.
6. Baxter Hines (2021). Digital finance : security tokens and unlocking the real potential of blockchain. New Jersey: Wiley.

Допоміжна література

7. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року: сталий розвиток інновацій, кешлес /таURL:України.фінграмотністбанк Національний <https://bank.gov.ua/ua/files/DDWIAwXTdqjdClp>
8. Аналітичні матеріали Української асоціації фінтех та інноваційних компаній. Ukrainian fintech catalog. URL: <https://fintechua.org/>
9. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України та затвердження плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження КМУ від 17 січня 2018 р. № 67-р.
10. Digital economy report. UNCTAD
URL: <https://unctad.org/topic/ecommerce-and-digital-economy/digitaleconomy-report>
11. Digital finance. European Commission survey
URL: <https://ec.europa.eu/info/business>

Інтернет джерела

12. Міністерство цифрової трансформації України. Офіційний сайт
URL: <https://thedigital.gov.ua>
13. Державна служба статистики України
URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
14. Національний банк України. Офіційний сайт URL: <https://bank.gov.ua>
15. Законодавство України URL: <https://www.rada.gov.ua/>
16. Статистика ЄС / Офіційні дані Єврокомісії URL:
<https://ec.europa.eu/eurostat/home>
17. KPMG. Pulse of fintech URL:
<https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2021/08/pulse-of>
18. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL:
<http://www.nbuv.gov.ua>
19. Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка. URL:
<https://library.kubg.edu.ua/>
20. Актуальний перелік наукових фаховий видань України. URL:
<https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishoyi-kvalifikaciyi/naukovi-fahovi-vidannya>